

HELŚIŃSKA FUNDACJA PRAW CZŁOWIEKA
HELSINKI FOUNDATION for HUMAN RIGHTS

RADA FUNDACJI

Halina Bortnowska-Dąbrowska Marek Antoni Nowicki
Jerzy Ciemniowski Teresa Romer
Janusz Grzelak Mirosław Wyrzykowski
Michał Nawrocki

ZARZĄD FUNDACJI

Prezes: Danuta Przywara
Wiceprezes: Maciej Nowicki
Sekretarz: Piotr Kładoczny
Skarbnik: Lenur Kerymov
Członek Zarządu: Dominka Bychawska-Siniarska

Warszawa, dnia 15 listopada 2016 roku

2096./2016/Art.32/DP/AK

Szanowna Pani

Elżbieta Rafalska

Minister

Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

ul. Nowogrodzka 1/3/5

00-513 Warszawa

w imieniu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka (HFPC), organizacji pozarządowej, której statutowa działalność dotyczy ochrony praw i wolności człowieka, w tym praw osób z niepełnosprawnościami, zwracamy się do Pani, Pani Minister, jako minister właściwej ds. zabezpieczenia społecznego, z prośbą o zwrócenie uwagi na problem zróżnicowanego traktowania właścicieli psów asystujących w przepisach uprawniających do odliczania od podstawy opodatkowania kwot wydatków poniesionych na te psy w zakresie ich utrzymania przez osoby niepełnosprawne. Z takim problemem zwróciła się do HFPC Klientka, która podnosi, że zróżnicowane traktowanie skutkuje brakiem możliwości odliczenia kwoty wydatków poniesionych na psa asystującego przez pewną grupę osób niepełnosprawnych.

Na podstawie obowiązujących przepisów (art. 26 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o Podatku dochodowym od osób fizycznych¹) od podstawy obliczenia podatku można odliczyć kwoty wydatków przeznaczonych „na cele rehabilitacyjne oraz wydatków związanych z ułatwieniem wykonywania czynności życiowych, poniesionych w roku podatkowym przez podatnika będącego osobą niepełnosprawną lub podatnika, na którego

¹ Dz. U. z 1991 r. Nr 80, poz. 350 ze zm., dalej: u.p.d.o.f.

utrzymaniu są osoby niepełnosprawne". Art. 26 ust. 7a pkt 8 u.p.d.o.f. precyzuje, że wydatkami, o których mowa ww. przepisie są wydatki poniesione na „utrzymanie przez osoby niewidome i niedowidzące zaliczone do I lub II grupy inwalidztwa oraz osoby z niepełnosprawnością narządu ruchu zaliczone do I grupy inwalidztwa psa asystującego, o którym mowa w ustawie o rehabilitacji zawodowej, w kwocie nieprzekraczające w roku podatkowym 2.280 zł.”

Zwraca uwagę, że w art. 26 ust. 7a pkt 8 u.p.d.o.f. nie zostały wymienione osoby głuche i niedosłyszające korzystające z pomocy psa sygnalizującego oraz osoby, które posiadają psa sygnalizującego atak choroby (np. w przypadku choroby serca). W tym miejscu należy wskazać, że takie psy sygnalizujące są również psami asystującymi zgodnie z załącznikiem numer 1 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 kwietnia 2010 roku². Jednak wyłączenie osób korzystających z takich psów w u.p.d.o.f. powoduje, że osoby te nie mogą odliczyć kosztów wydatków poniesionych na utrzymanie psów asystujących od podstawy opodatkowania.

Ponadto, w art. 26 ust. 7a pkt 8 u.p.d.o.f. mowa jest o osobach niewidomych i niedowidzących zaliczonych do I lub II grupy inwalidztwa oraz o osobach z niepełnosprawnością narządu ruchu zaliczonych do I grupy inwalidztwa. Choć przepis ten wszedł w życie 1 stycznia 2011 roku, to pojęcie „grupy inwalidzkiej” nie funkcjonuje już od 1 września 1997 roku, ponieważ tego dnia to sformułowanie zostało zamienione na pojęcie „niepełnosprawności”³.

Powyższa analiza ma na celu zwrócenie uwagi na problem nierównego traktowania, po pierwsze, właścicieli psów asystujących osobom niepełnosprawnym, które są osobami głuchymi, niedosłyszającymi lub posiadającymi psa sygnalizującego. Po drugie, zwraca ona uwagę na dyskryminacyjne traktowanie właścicieli psów asystujących, którzy są osobami niewidomymi i niedowidzącymi, ale zaliczonymi do III grupy inwalidztwa (lekki stopień niepełnosprawności) oraz osobami z niepełnosprawnością narządu ruchu zaliczonymi do II i III grupy inwalidztwa (umiarkowany i lekki stopień niepełnosprawności).

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 32 ust. 2⁴ stanowi, że nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym z jakiegokolwiek

² Dz. U. z 2010 r. Nr 64, poz. 399; Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 20b ust. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2007 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w sprawie wydawania certyfikatów potwierdzających status psa asystującego.

³ Dz. U. z 1996 r. Nr 100, poz. 461; Zmiana została dokonana ustawą z dnia 28 czerwca 1996 roku o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym i o ubezpieczeniu społecznym. Pojęcie „grupy inwalidzkiej” występuje również w art. 26 ust. 7a pkt 7, 9, 13 lit. b, 14 u.p.d.o.f.

⁴ Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.

przyczyny, a jedną z cech, która nie może być przyczyną odmiennego traktowania jest niepełnosprawność. Osoby będące w porównywalnej sytuacji powinny być potraktowane tak samo – osoby z niepełnosprawnością posiadające inne rodzaje psów asystujących, powinny mieć również możliwość odliczenia od podstawy opodatkowania kosztów wydatków poniesionych na utrzymanie swojego psa asystenta. Po analizie art. 26 ust. 7a pkt 8 u.p.d.o.f. można obiektywnie stwierdzić, że osoby niepełnosprawne, niewymienione w tym przepisie są potraktowane gorzej w dostępie do takiego odliczenia, co powoduje ich dyskryminację. Warto zwrócić w tym kontekście uwagę na ratyfikowaną przez Polskę w 2012 r. Konwencję o Prawach Osób Niepełnosprawnych⁵, która w art. 5 ust. 3 stanowi, że: „w celu popierania równości i likwidacji dyskryminacji, Państwa Strony podejmą wszelkie odpowiednie kroki celem zapewnienia racjonalnych usprawnień”. Usprawnieniem tym będzie objęcie wszystkich kategorii osób niepełnosprawnych, niezależnie od rodzaju oraz stopnia niepełnosprawności, możliwością odliczenia kwoty wydatków od podstawy opodatkowania poniesionych na utrzymanie psa asystującego. Koszt utrzymania psa asystującego dla każdej osoby niepełnosprawnej korzystającej z usług wyszkolonego psa, jest porównywalny. Możliwość odliczenia tej kwoty, pozwoliłaby na zaoszczędzenie cennych pieniędzy, które mogłyby być przeznaczone m.in. na wyżywienie dla psa asystującego, bądź na lekarstwa.

W świetle powyższych uwag w imieniu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, zwracamy się do Pani, Pani Minister, z prośbą o inicjatywę w zakresie zmiany przepisów ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o Podatku dochodowym od osób fizycznych w taki sposób, by wszyscy właściciele psów asystujących niezależnie od rodzaju oraz stopnia niepełnosprawności mogli odliczyć od podstawy opodatkowania kwotę wydatków poniesionych na utrzymanie psa asystującego.

W imieniu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka,

2 wyrazami nie celuje,

Dorota Pudziańska

dr Dorota Pudziańska
Koordynatorka Programu
Antydyskryminacyjnego art. 32

Danuta Przywara

Danuta Przywara
Prezes Zarządu
Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka

⁵ Dz. U. z 2012 r. poz. 1169.

Do wiadomości:

Pan Mateusz Morawiecki
Minister Rozwoju i Finansów